

Innst. S. nr. 181

(2008–2009)

Innstilling til Stortinget fra finanskomiteen

Dokument nr. 8:40 (2008–2009)

Innstilling fra finanskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Christian Tybring-Gjedde og Gjermund Hagesæter om at staten tilbyr skattelette som bidrag til et moderat lønnsoppgjør

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Stortingsrepresentantene Christian Tybring-Gjedde og Gjermund Hagesæter fremsatte 11. februar 2009 følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen ta kontakt med partene i arbeidslivet og tilby skattelettelse som bidrag til et moderat lønnsoppgjør."

Det vises til Dokument nr 8:40 (2008–2009) for en nærmere redegjørelse og begrunnelse for forslaget.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Alf E. Jakobsen, Rolf Terje Klunghland, Torgeir Micaelsen, lederen Reidar Sandal, Unn Therese O. Sørensen og Marianne Aasen, fra Fremskrittspartiet, Gjermund Hagesæter, Ulf Leirstein, Jørund Rytman og Christian Tybring-Gjedde, fra Høyre, Svein Flåtten, Linda C. Hofstad Helleland og Jan Tore Sanner, fra Sosialistisk Venstreparti, Magnar Lund Berge og Heikki Holmås, fra Kristelig Folkeparti, Hans

Olav Syversen, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, og fra Venstre, Lars Sponheim, viser til at representantforslaget har vært forelagt finansminister Kristin Halvorsen til uttalelse. Svarbrev av 25. februar 2009 følger som vedlegg til denne innstillingen.

Under henvisning til finansministerens uttalelse tilrår komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, at forslaget avvises.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at dette forslaget er ekstra aktuelt etter at konsumprisindeksen og kjerneinflasjonen nylig viste henholdsvis 2,5 pst. og 3 pst. Disse medlemmer konstaterer at dette var 0,5 pst. høyere enn forventet. Disse medlemmer registrerer at finansministeren gjør et poeng av at i forskriften om pengepolitikken fremgår det at det i rentesettingen i utgangspunktet ikke skal tas hensyn til direkte effekter på konsumprisene som skyldes endringer i rentenivået, skatter, avgifter og særskilte, midlertidige forstyrrelser.

Disse medlemmer vil imidlertid gjenta poenget om at kostnadene ved lønnsoppgjør som regel veltes over på prisene, og derfor gir en indirekte økning i inflasjonen og dermed også får betydning for renteutsiktene. Disse medlemmer vil videre poengtere at et lavt kronetillegg i vårens lønnsoppgjør også vil styrke konkurransekraften til konkurranseutsatte bedrifter. Disse medlemmer mener derfor at forslaget om at staten tilbyr skattelette som bidrag til et moderat lønnsoppgjør er et særdeles fornuftig forslag i den aktuelle situasjon.

Disse medlemmer viser ellers til innholdet og argumentasjonen i representantforslaget, og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen ta kontakt med partene i arbeidslivet og tilby skattelettelse som en del av det sentrale lønnsoppgjøret 2009."

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre vil understreke at skattelettelser for privatpersoner er et viktig finanspolitisk tiltak med hensyn til arbeidstakere i alle inntektsgrupper. Det gjør det mer lønnsomt med arbeid og aktivitet, det virker raskt inn på den enkeltes privatøkonomi, og er derfor svært hensiktsmessig i nedgangstider. Det har vært årsaken til at disse medlemmer har ønsket å redusere skatter for både privatpersoner og bedrifter i en periode hvor Regjeringens politikk har vært å gjøre det motsatte. Disse medlemmer viser i den anledning til sine alternative budsjetter for denne perioden, senest for 2009, hvor en har foreslått betydelige skattelettelser i form av økte bunnfradrag og lettelse i toppskatten. I tillegg til at skattereduksjoner slår raskt inn i folks privatøkonomi og øker den private velferden, er skattelettelser viktige for på lang sikt å øke tilgangen på arbeidskraft, få flere til å jobbe mer og flere til å stå lenger i jobb.

Disse medlemmer mener imidlertid at det er partene i arbeidslivet som har ansvaret for gjennomføringen og resultatene av de årlige lønnsoppgjør, og

at finanspolitiske tiltak som eksempelvis skattereduksjoner for privatpersoner, må søkes gjennomført i de ordinære budsjettbehandlinger slik disse partier har prioritert i sine alternative budsjetter.

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Stortinget ber Regjeringen ta kontakt med partene i arbeidslivet og tilby skattelettelse som en del av det sentrale lønnsoppgjøret 2009.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til representantforslaget og merknadene og rår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Dokument nr. 8:40 (2008–2009) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Christian Tybring-Gjedde og Gjermund Hagesæter om at staten tilbyr skattelette som bidrag til et moderat lønnsoppgjør – bifalles ikke.

Oslo, i finanskomiteen, den 24. mars 2009

Reidar Sandal

leder

Rolf Terje Klungland

ordfører

Vedlegg

Brev fra Finansdepartementet v/statsråden til finanskomiteen, datert 25. februar 2009

Dokument nr 8:40 Forslag fra stortingsrepresentantene Christian Tybring-Gjedde og Gjermund Hagesæter om at staten tilbyr skattelette som bidrag til et moderat lønnsoppgjør

Det vises til representantforslag fra stortingsrepresentantene Christian Tybring-Gjedde og Gjermund Hagesæter om at staten tilbyr skattelette som bidrag til et moderat lønnsoppgjør. Det foreslås at staten i lønnsoppgjøret for 2009 bør ta initiativ overfor partene i arbeidslivet og tilby skattelette som del av det sentrale lønnsoppgjøret. Skatteletten foreslås gitt som et likt beløp til alle. I tillegg til dette skal det kunne forhandles om lønnstillegg i de lokale forhandlingene ved den enkelte bedrift.

De to representantene peker på at situasjonen for den enkelte bedrift varierer, men at det er åpenbart at mange bedrifter, vil måtte nedbemanne, og noen bedrifter vil måtte avvikles. Et tradisjonelt lønnsoppgjør med økning i kjøpekraften til alle grupper vil etter representantenes syn kunne bidra til høyere inflasjon og forverring av konkurransevnen. Representantene viser til at Statens finansielle evne til å tilby skattelettelse istedenfor bruttolønnsøkning er meget god.

Regjeringen deler bekymringen for den svake utviklingen i arbeidsmarkedet, og har derfor gjennomført en rekke tiltak for å avhjelpe den vanskelige situasjonen, også tiltak som er rettet spesifikt mot bedriftene. Etter Regjeringens vurdering har det vært riktig å bruke finanspolitikken til å gi en kraftig stimulans til økonomien, og dermed bidra til å dempe tilbakeslaget og stimulere sysselsettingen. Regjeringen har prioritert finanspolitiske tiltak som kan iverksettes raskt, treffer de mest utsatte delene av arbeidsmarkedet, bidrar til omstilling og nyskaping og som er midlertidige. Den finanspolitiske tiltakspakken som er vedtatt av Stortinget innebærer at bruken av oljeinntekter øker med 45 mrd. kroner fra 2008 til 2009, tilsvarende 2,4 pst. av trend-BNP for Fastlands-Norge. Dette er en meget sterk impuls både i internasjonal og historisk sammenheng.

Virkningen av ulike budsjetttiltak på aktivitet og sysselsetting avhenger av hvordan tiltakene utformes. Økt offentlig etterspørsel etter varer og tjenester gir normalt raskere og sterkere utslag i produksjon og sysselsetting enn tilsvarende skatte- og avgiftslettelse. Skatte- og avgiftslette har ingen direkte effekt på aktiviteten i økonomien, men gir - som lavere rente - høyere inntekter for husholdningene. I hvor stor grad de økte inntektene slår igjennom til privat etterspør-

sel avhenger av hvor mye som spares. I dagens situasjon med stor usikkerhet om den framtidige økonomiske utviklingen og redusert tilgang på likviditet for enkelte husholdninger og foretak, er det grunn til å tro at sparelekkasjen vil være større enn vanlig. Dette er et synspunkt som også IMF framhever i en nylig publisert analyse.

Forslagstillerne argumenterer for at skattelettelse framfor bruttolønnsøkning vil dempe prisveksten og skape rom for ytterligere rentenedgang. Norges Bank har satt ned styringsrenten med til sammen 3,25 prosentpoeng siden i fjor høst, og den er nå 2,50 pst. Dersom Norges Banks gjennomførte og varslede rentenedsettelse slår fullt over i innskudds- og utlånsrentene vil disponibel inntekt for husholdningssektoren øke med om lag 25 mrd. kroner. Norges Banks publiserte rentebane fra 17. desember 2008 indikerer en bunn for styringsrenten på om lag 2 pst., som nås i løpet av 2009. Stimulansen fra lavere rente vil kunne bidra til at det private forbruket tar seg opp utover i 2009. Samtidig er det utsikter til at pris- og lønnsveksten vil bli klart lavere i år enn i fjor.

I St.prp. nr. 37 (2008-2009) "Om endringer i statsbudsjettet 2009 med tiltak for arbeid" anslår Finansdepartementet årslønnsveksten til 4 1/4 pst. i 2009. Konsumprisveksten anslås til 2 pst, som er på linje med anslaget i febuarrapporten fra Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjøret. I Økonomiske utsyn over året 2008 anslår SSB lønnsveksten til 3,8 pst i 2009 og konsumprisveksten til 1,4 pst.

I forskriften om pengepolitikken fremgår det at det i rentesettingen i utgangspunktet ikke skal tas hensyn til direkte effekter på konsumprisene som skyldes endringer i rentenivået, skatter, avgifter og særskilte, midlertidige forstyrrelser. En bør dermed ikke vente at en stimulans gjennom lavere skatter vil ha en annen effekt på renteutviklingen framover enn en tilsvarende stimulans gjennom andre virkemidler.

Regjeringen legger stor vekt på å videreføre det inntektspolitiske samarbeidet med partene i arbeidslivet. Gjennomføringen av oppgjøret er imidlertid partenes eget ansvar. Det må legges til grunn at både arbeidstaker- og arbeidsgiversiden vil se sine krav og tilbud i lys av den økonomiske situasjonen og utsiktene framover.

Både pengepolitikken og finanspolitikken gir nå kraftige vekstimpulser til norsk økonomi. Etter min oppfatning er det ikke nå på sin plass ytterligere å øke bruken av oljeinntekter i 2009 ved skattelettelse til husholdningene.

